

Sygn. akt III U 299/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant starszy sekretarz sądowy Ewelina Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy H. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania H. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 10 marca 2016 r., **znak:** (...)

i z dnia 13 kwietnia 2016 r., **znak:** (...)

oraz z dnia 10 czerwca 2016 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy H. W. prawo do emerytury począwszy od dnia 1 stycznia 2016 r.

Sygn. akt III U 299/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 29 czerwca 2016 r.

Decyzją z dnia 10 marca 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy H. W. prawa do emerytury.

W podstawie prawnej decyzji organ rentowy powołał ogólnie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748).

Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy

w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz 25 letni okres składkowy i nieskładkowy.

Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy, że w okresie od 1 grudnia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r., tj. zatrudnienia w (...) S.A., będąc zatrudnionym na stanowisku strażaka stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace związane z pożarnictwem, jak również nie uznał, że będąc na stanowisku kierowcy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu uprzywilejowanego lub ciężarowego o masie pow. 3,5 t. Nie przyjęto również pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 1974 r. do 1977 r., ponieważ z przedłożonych dokumentów tj. zaświadczenia starosty (...) wnika, że gospodarstwo istniało w latach 1971-1973.

W odwołaniu z dnia 25 marca 2016 r. wnioskodawca zakwestionował powyższą decyzję przedkładając zaświadczenie wydane przez Starostę (...) oraz wnosząc o jej zmianę i uznanie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w latach 1974-1977.

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2016 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy H. W. prawa do emerytury.

Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz 25 letni okres składkowy i nieskładkowy.

Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy, że w okresie od 1 grudnia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r., tj. zatrudnienia w (...) S.A., będąc zatrudnionym na stanowisku strażaka stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace związane z pożarnictwem, jak również nie uznał, że będąc na stanowisku kierowcy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu uprzywilejowanego lub ciężarowego o masie pow. 3,5 t.

Zakład uznał natomiast wnioskodawcy okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 18 grudnia 1971 r. do 1 maja 1973 r., od 31 marca 1974 r. do 9 września 1974 r. oraz od 12 marca 1977 r. do 14 czerwca 1977 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji oraz wskazał, iż po rozpatrzeniu nowych dowodów wydał decyzję z dnia 13 kwietnia 2016 r. Odwołał się do treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i § 2 z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach.

W dniu 24 maja 2016 r. wnioskodawca przedłożył nowe dowody.

Kolejno, decyzją z dnia 10 czerwca 2016 r., znak:(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy H. W. prawa do emerytury.

Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ do dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Na rozprawie w dniu 15 czerwca 2016 r. wnioskodawca podtrzymał wniesione odwołanie wskazując, iż nie zgadza się z decyzją z dnia 10 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca H. W., urodzony (...), w dniu 29 stycznia 2016 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając jednocześnie, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Do wniosku dołączył dokumentację potwierdzającą przebieg jego zatrudnienia w tym, m.in. świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 18 stycznia 2016 r. wystawione przez (...) S.A., z którego wynika, iż

wnioskodawca był tam zatrudniony w okresie od 1 grudnia 1993 r. do 9 maja 2011 r. i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w charakterze funkcjonariusza pożarnictwa na stanowisku strażak – kierowca (funkcjonariusz pożarnictwa) – dział XIV, poz. 23, zaświadczenie z dnia 19 stycznia 2016 r. wydane przez Starostę (...) potwierdzające, iż rodzice wnioskodawcy M. i M. W. posiadali gospodarstwo w latach 1971-1973 we wsi U., oświadczenie o pracy w indywidualnym gospodarstwie rodziców oraz zeznania świadków na wskazaną okoliczność, zaświadczenie wystawione dnia 22 lutego 2016 r. przez (...) S.A., z którego wynika, iż wnioskodawca w okresie od 1 grudnia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na stanowisku strażak – kierowca (samochód pożarniczy uprzywilejowany (...) 6/32).

Ustalony przez organ rentowy wymiar okresów składkowych i nieskładkowych wykazanych przez wnioskodawcę na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 24 lata, 2 miesiące i 27 dni, natomiast staż w szczególnych warunkach wyniósł 14 lat, 4 miesiące i 8 dni.

W rezultacie zaskarżoną decyzją z dnia 10 marca 2016 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury.

Wnioskodawca przedłożył nadto zaświadczenie Starosty (...) z dnia 22 marca 2016 r., z którego wynika, iż rodzice wnioskodawcy posiadali gospodarstwo rolne we wsi U. w latach 1974-1986.

W rezultacie organ rentowy wydał decyzję z dnia 13 kwietnia 2016 r. również odmawiającą wnioskodawcy przyznania emerytury.

Dowód:

- wniosek o emeryturę z dnia 29.10.2016 r.,
- świadectwo wykonywani prac w szczególnych warunkach z dnia 18.01.2016 r. wystawione przez (...) S.A.,
- zaświadczenie Starosty (...) z dnia 19.01.2016 r.,
- oświadczenie wnioskodawcy wraz z zeznaniami świadków,
- zaświadczenie z dnia 22.02.2016 r.,
- decyzja (...) w R. z dnia 10.03.2016 r.
- zaświadczenie Starosty (...) z dnia 22.03.2016 r.,
- decyzja (...) w R. z dnia 13.04.2016 r.

w aktach organu rentowego.

Wykonując zobowiązanie Sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż wnioskodawcy H. W. uznano następujące okresy składkowe:

- od 2.05.1973r. do 30.03.1974r.
- od 10.09.1974r. do 11.03.1977r.
- od 15.06.1977r. do 1.04.1980r.
- od 2.04.1980r. do 28.02.1990r.
- od 1.04.1990r. do 30.06.1991r.
- od 2.07.1991r. do 30.09.1991r.

- od 10.10.1991r. do 30.11.1991r.

- od 1.12.1993r. do 31.12.1998r.

w łącznym wymiarze 22 lat, 7 m-cy i 14 dni,

okresy nieskładkowe:

- od 29.11.1994r. do 3.12.1994r.

- od 19.01.1995r. do 18.02.1995r.

- od 30.09.1997r. do 29.10.1997r.

- od 17.05.1998r. do 7.06.1998r.

w łącznym wymiarze 2 miesiące i 29 dni.

Dodatkowo organ rentowy uznał okresy uzupełniające:

- od 19.12.1971r. do 1.05.1973r.

- od 31.03.1974r. do 9.09.1974r.

- od 12.03.1977r. do 14.06.1977r.

w łącznym wymiarze 2 lat i 29 dni.

Łącznie na dzień 1.01.1999r. organ rentowy uznał za udokumentowany staż pracy w wymiarze 24 lata, 11 miesięcy i 11 dni.

Dowód:

- pismo ZUS z dnia 16.05.2016 r. – k. 17,

Jednocześnie Sąd ustalił, iż w okresie od 1 lutego 1993 r. do 31 grudnia 1994 r. wnioskodawca był zatrudniony w Urzędzie Gminy P. na ¼ etatu na stanowisku kierowca OSP w U..

Wykonując zobowiązanie Sądu Zakład Ubezpieczeń Społecznych, po rozpatrzeniu dodatkowych środków dowodowych przedłożonych przez wnioskodawcę w dniu 10 czerwca 2016 r. wydał kolejną decyzją, którą to uchylił decyzję z dnia 13 kwietnia 2016 r. uznając, iż H. W. udowodnił wymagany 25 letni okres składkowy i nieskładkowy, jednakże nadal odmówił prawa do emerytury z uwagi na brak 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dowód:

- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 23.05.2016 r. – k. 20,

- zaświadczenie z dnia 23.05.2016 r. wystawione przez (...) – k. 21,

- pismo ZUS z dnia 10.06.2016 r. – k. 28,

- decyzja ZUS O/R. z dnia 10.06.2016 r.

Sąd ustalił nadto, iż wnioskodawca H. W. w okresie od 1 grudnia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. był zatrudniony w (...) S.A. w P. na stanowisku strażaka – kierowcy.

Do zakresu jego obowiązków należało przede wszystkim zabezpieczanie oraz utrzymywanie sprzętu w gotowości, kontrola sprzętu pożarniczego, hydrantów, gaśnic na terenie zakładu, stałe kontrolowanie poziomu wody w rzece Wiar, skąd pochodzi woda znajdująca się w hydrantach, a w przypadku zdarzenia – gaszenie pożaru.

Zakład pracy jest stale obstawiony pod względem zabezpieczenia pożarowego. Zatrudnia 5 strażaków – kierowców, na zmianie stale pracuje jeden. Każdy z nich posiada uprawnienia do prowadzenia samochodu uprzywilejowanego, a nadto w sytuacji zagrożenia ma gasić pożar do momentu przyjazdu Państwowej Straży Pożarnej.

Wnioskodawca prowadzi samochód uprzywilejowany - pojazd pożarniczy o ciężarze całkowitym pow. 3,5 tony.

Zakład pracy traktował to stanowisko jako pracę w szczególnych warunkach, wystawił świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca nie wykonywał innej pracy. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Dowód:

- akta osobowe wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w (...) S.A.,

- przesłuchanie wnioskodawcy H. W. - k. 18,

- zeznania świadków: Z. B. – k. 37,

A. K. – k. 37,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych oraz w ramach toczącego się w sprawie sądowego postępowania dowodowego, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Za wiarygodne Sąd uznał ponadto dowody z zeznań świadków Z. B. i A. K. wobec ich zgodności co do charakteru zatrudnienia wnioskodawcy w (...) S.A. w P.. Świadkowie posiadali szczegółowe informacje na temat charakteru pracy wnioskodawcy, jej warunków, a także struktury organizacyjnej zakładu oraz zasad wynagradzania pracowników przede wszystkim z uwagi na zajmowanie takich samych stanowisk pracy jak wnioskodawca.

Za polegający na prawdzie Sąd uznał dowód z przesłuchania wnioskodawcy. Zeznania te precyzują m.in. przedłożone świadectwa pracy poprzez uściślenie, jakiego rodzaju prace i na jakim stanowisku wykonywał wnioskodawca w okresie będącym przedmiotem badania.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy H. W. zasługuje na uwzględnienie. Zaskarżone decyzje wydane bowiem zostały w oparciu o niedostateczne ustalenia faktyczne, a w konsekwencji z naruszeniem prawa.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r. poz. 887), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl przepisu art. 184 ust. 2 cyt. Ustawy emerytura, o której mowa powyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3 zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 pkt. 1 ustawy (co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2 cyt. ustawy).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32 cyt. ustawy).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z przepisem § 4 ust. 1 tego rozporządzenia, pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny (który dla mężczyzn wynosi 60 lat), ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy (25 lat dla mężczyzn), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Bezsporne jest, że wnioskodawca H. W. wykazał, iż ukończył 60 lat oraz na etapie postępowania sądowego wykazano, iż posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy przyjął również, iż wnioskodawca udowodnił staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 14 lat, 4 miesiące i 8 dni.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była zatem kwestia ustalenia, czy wnioskodawca H. W. przepracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych, a okres ten przypadał przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Na podstawie zgromadzonego materiału Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji zasługuje na uwzględnienie.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca H. W. również od 1 grudnia 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) S.A. w P. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace funkcjonariusza pożarnictwa oraz kierowcy samochodu uprzywilejowanego na stanowisku strażak – kierowca.

Charakter pracy wnioskodawcy w tym okresie w pełni odpowiadał pracom w szczególnych warunkach wymienionym w wykazie A, dział XIV

(prace różne) poz. 23 (prace funkcjonariuszy pożarnictwa) oraz dział VIII

(w transporcie i łączności) poz. 2 (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Stanowiska te wymienione są również w wykazie A, dział XIV

(prace różne) poz. 23 (prace funkcjonariuszy pożarnictwa) pkt 1 (funkcjonariusz pożarnictwa) oraz dział VIII (w transporcie i łączności) poz. 2 (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów) pkt 1 (kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej; 3,5 tony) Zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Podnieść jednocześnie należy, że w postępowaniu przed sądami pracy

i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodnione wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego, w tym również zeznaniami stron i świadków.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. (III UZP 48/84 LEX nr 14630) wskazał również, iż w świetle 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

W związku z powyższym Sąd uznał, iż wnioskodawca wykazał ponad 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach przypadających na dzień

1 stycznia 1999 r. i spełnia wszelkie pozostałe przesłanki do nabycia prawa do emerytury przewidziane w przepisie art. 32 w związku z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Z powołanych względów Sąd orzekł o przyznaniu wnioskodawcy prawa do emerytury począwszy od dnia 1 stycznia 2016r. tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek.

Mając powyższe na uwadze, w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., związku

z powołanymi wyżej przepisami prawa Sąd orzekł jak sentencji wyroku.